ULKOMINISTERIÖ
Oikeuspalvelu
OIK-20 Lainsäädäntösihteeri
Laura Peuraniemi

LAUSUNTO

18.10.2021

PC0TQ727-34

Eduskunnan hallintovaliokunnalle

Viite
HE 136/2021 vp; asiantuntijalausunto hallintovaliokunnalle 22.10.2021 kokoukseen

Asia
Asiantuntijalausunto; HE 136/2021 vp

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt ulkoministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi sisäasioiden rahastoista ohjelmakaudella 2021−2027.

Ulkoministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa:

Ulkoministeriö on 12.8.2020 toimittanut asiassa lausunnon (PC0TQ3XT-20) Lausuntopalvelu.fi –sivuston kautta. Lausunnossaan ulkoministeriö on kiinnittänyt huomiota esitykseen sisältyvien eräitä yhteisiä erityistoimia koskevien täytäntöönpanojärjestelyiden arviointiin valtiosääntö- ja valtiosopimusoikeudellisista näkökulmista. Erityisesti huomiota on kiinnitetty siihen, onko kyseisten järjestelyiden osalta tosiasiallisesti kyse sopimuksentekovallan delegoinnista viranomaiselle vai voitaisiinko niitä pitää nykykäytännön valossa ns. kansainvälisinä hallintosopimuksina. Säännökset ko. täytäntöönpanojärjestelyistä sisältyvät lakiehdotuksen 30 §:ään.

Nyt käsillä olevassa hallituksen esityksessä on huomioitu ulkoministeriön kyseisessä lausunnossaan esittämät kommentit ja jatkokonsultoinnissa esitetyt muokkausehdotukset.

Hallituksen esityksen jaksossa 12 *Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys* sivulla 76 todetaan ensinnä, että ”Pykälä poikkeaa kumottavaksi ehdotetun sisäasioiden rahastoista annetun lain (903/2014) 29 §:stä ja aiemmasta vastaavasta säännöksestä rakennerahasto-ohjelmien kansallisesta hallinnoinnista annetun lain muuttamisesta annetun lain (1286/2000) 9a §:stä, josta perustuslakivaliokunta on antanut lausunnon valtiosopimuksentekovallan delegointiin liittyen (PeVL 40/2000 vp s. 2/I).” Jäljempänä tuodaan lisäksi esiin, että ”Perustuslakivaliokunta on sittemmin lausunnossaan PeVL 5/2007 vp todennut, että viranomaisten väliseen yhteistyöhön liittyvistä teknisluonteisista seikoista on nykyisin tavanomaista sopia asianomaisten valtioiden viranomaisten kesken tehtävillä ns. kansainvälisillä hallintosopimuksilla. Perustuslakivaliokunta totesi lausunnossaan, että Suomen viranomainen voi tehdä tällaisia sopimuksia vain asialliselta merkitykseltään vähäisistä asioista. Valtioneuvosto katsoo, että kansainvälinen hallintosopimus olisi delegoitua valtiosopimusta tarkoituksenmukaisempi väline hoitaa kyseessä olevan kaltaisia teknisiä ja tavanomaisia järjestelyjä asianomaisten valtioiden viranomaisten kanssa muun muassa sen vuoksi,

että kyseessä olevat järjestelyt on tarkoituksenmukaisempaa tehdä viranomaisten omissa nimissä eikä järjestelyjä ole tarpeen saattaa voimaan tai julkaista.” Koska delegoitua sopimusta pidetään valtiosopimuksena, on delegoitu sopimus lähtökohtaisesti voimaansaatettava ja julkaistava säädöskokoelman sopimussarjassa kuten muutkin valtiosopimukset. Kansainvälisiä hallintosopimuksia taas ei valtionsisäisesti saateta voimaan eikä myöskään yleensä julkaista säädöskokoelman sopimussarjassa. Kansainvälisillä hallintosopimuksilla voidaan sopia esimerkiksi viranomaisten väliseen yhteistyöhön liittyvistä teknisistä kysymyksistä, ja niiden tekemiseen viranomaisella itsellään on toimivalta, joka on rajattu seikkoihin, jotka eivät vaadi eduskunnan hyväksyntää.

Ulkoministeriö yhtyy hallituksen esityksessä esitettyyn näkemykseen siitä, että eräitä yhteisiä erityistoimia koskevissa täytäntöönpanojärjestelyissä olisi kyse kansainvälisistä hallintosopimuksista eikä delegoiduista valtiosopimuksista. Ulkoministeriö ei näe estettä esityksen hyväksymiselle.

Edellä viitattu perustuslakivaliokunnan aiempi käytäntö huomioon ottaen ulkoministeriö pitää kuitenkin perusteltuna hallituksen esityksen kirjausta, jonka mukaan ”Hallitus pitää suotavana, että perustuslakivaliokunta antaisi asiasta lausunnon”.

Liitteet -

Erillinen sivu elektronisen version käsittelyyn:

Oikeuspalvelu
OIK-20 Laura Peuraniemi

Asiasanat	LAINSÄÄDÄNTÖ, VALTIOSOPIMUKSET, LÄHIALUEYHTEISTYÖ, ALUEPOLITIIKKA, VIISUMIT
Hoitaa	**OIK-20**
Hoitaa UE	
Koordinoi	
Tiedoksi	AVS-KPO; HAL-10; HAL-11; ITÄ-01; ITÄ-02; ITÄ-10; KPA-01; KPA-02; KPA-20; KPA-30; KPO-20; OIK-01; OIK-02; OIK-10; OIK-30; OIK-40; UKKMI-00 SM
Laatija jakanut	